

De Saambinder

KERKELIJK WEEKBLAD DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Meditatie

Een zalig belijden

*"En Thomas antwoordde en zeide tot Hem:
Mijn Heere en mijn God"!*

Johannes 20 : 28

Van deze belijdenis die Thomas mocht belijden, nadat de Heere Jezus hem van zijn ongelooft verlost had, geldt dat zij begeerd wordt door degenen, die door de zaligmakende bediening van de Heilige Geest datzelfde geloof in haar wortel hebben ontvangen. Zij zijn echter zo zwak en aangevochten, dat zij niet durven en kunnen geloven, dat zij uit louter genade deze schone belijdenis nog eens mogen belijden en de zalige vrucht daarvan mogen proeven en smaken.

Laten we eens even stilstaan bij wat er aan vooraf ging. Mocht het de Heere behagen, om het door de Geest des geloofs te zegenen. Dan mag het dienen tot verheerlijking van Zijn Naam, maar ook tot verbreking van ons Godonterend ongelooft.

Op die wonderlijke eerste dag van de week kwam de Heere 's avonds in de kring van Zijn vreesachtige discipelen. Hoe smartelijk was de weg geweest, waarin zij met alles van zichzelf beschaamd zijn uitgekomen, maar ook met alles buiten Jezus de dood zijn ingegaan. Zij waren Hem kwijt en voor dat volk wordt het waar: Jezus te missen, is alles te missen.

Onuitsprekelijke blijdschap vervulde hen, toen zij de Heere zagen. Hoe bitter worden de zonden, als wij deze als oorzaak leren kennen van het missen van Gods gunst en gemeenschap. Dan wordt het zonder Jezus buiten hoop. "De discipelen dan werden verblijd, als zij de Heere zagen". (vers 20c)

Eén ontbrak er in de kring van de elven. Dat was Thomas, genaamd Didymus. Dat betekent tweeling. Deze

Thomas heeft geestelijk veel tweelingbroeders. Waarom hij er niet was, zegt Gods Woord niet, maar uit hetgeen wij van hem weten, is de oorzaak wel af te leiden. Thomas wordt ons getekend als de man, die overal de zwarte zijde van zag. Dat is nog bevestigd door de weg, die de Heere Jezus moest gaan. In ongelooft kon hij niet geloven, wat zijn Meester had gezegd, namelijk dat Hij na drie dagen zou opstaan. Dit getuigenis werd bevestigd door de vrouwen, maar ook liep de mond van zijn broeders hiervan over: "Wij hebben de Heere gezien".

Welk een schade kunnen we onszelf toch doen door ons aan de weg van de middelen te onttrekken. Het is een oud gezegde: "Voegt u bij de Godsgezinden, want gij mocht er Jezus vinden".

Thomas was afwezig, toen de Heere Jezus Zich openbaarde aan Zijn discipelen. Daarom miste Thomas deze zegen, waar het hart en de mond van de discipelen vol van was. Zo duurde het nog een week langer, dat hij in de onverbreekbare banden van het ongelooft bleef.

Hoe komt de Heere ons altijd toch te binden aan de weg der middelen. "Laat ons onze onderlinge bijeenkomsten niet nalaten, gelijk sommigen de gewoonte hebben".

Nooit mogen wij zonder enige geldige reden onze plaats in Gods huis leeg laten staan. Hoe bindt de Heere ons aan Zijn Woord. Het geloof is uit het gehoor en het gehoor uit het gepredikte Woord van God. In deze weg wil de Heere ons van het onze verlossen, dat is van het ongelooft.

Zeker, alleen het gebruik van de genademiddelen maakt niet zalig, maar alleen de zegen van Hem, Die de zaligmakende toepassing schenkt door de Heilige Geest.

Hoor, hoe het ongelooft een overbrekbare macht is voor de mens. "Doch hij zeide tot hen: Indien ik in Zijn handen niet zie het teken der nagelen, en steek mijn vinger in het teken der nagelen, en steek mijn hand in Zijn zijde, ik zal geenszins geloven". Niemand van jullie kan mij overtuigen, dat de Heere Jezus van de doden is opgestaan.

Krasse taal, die de mens in ongelooft spreekt. Zie, hoe hardnekkig dit kwaad is! Thomas kon het niet verbreken, maar ook de vrouwen en de discipelen niet. Er is er maar Eén, Die het kan. Dat is de Heere Zelf.

Calvijn zegt: "Deze woorden hebben niets met geloof gemeen, maar het is, om zo te zeggen, een gevoelsoordeel". Laten we toch voorzichtig zijn om de wangestalten van Gods kinderen niet aan te prijzen als vrucht van de echtheid en waarheid van de zaak.

Anderzijds is het ook waar, dat de naamchristen wel spreekt over ongelooft, maar nog nooit heeft ingeleefd, dat dit als vrucht van de zonde door ons niet te breken is. Hoe onmachtig

Inhoud

Meditatie:	
Een zalig belijden	1
Bijbelstudies:	
Een nieuwe reformatie (2)	3
Commentaar:	
Het leven sterker dan de leer	4
Ziekten in de bijbel	5
Wat waren de punten ook alweer	7
De liefde vergaat nimmermeer (1)	8
Kerknieuws	9
Berichten	10
Preekbeurten	11

DE SAAMBINDER
Kerkelijk weekblad
der Gereformeerde Gemeenten.

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:

ds. A. Moerkerken,
Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263.

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105

Kerkelijk nieuws en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Klooslaan 9, 2985 CK Ridderkerk
tel. 0180-420865, fax 0180-423583

Administratie en betalingen van
abonnementen, adreswijzigingen,
predikbeurten en beroepingswerk aan:

De Saambinder - abonnementen,
Postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599.
Postbankno. voor abonn. gelden: 64327.
email: kbgg@cbgg.nl

Alle **advertenties** aan:

Administratie van De Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Frisohof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718.
Postbankno. 256686.
email: saambinder-adv@rdnet.nl

Correspondentie-adres
Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

Abonnementsprijs bij vooruitbetaling:

voor Nederland: € 11,- per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober
d.m.v. een acceptgiro)

voor het buitenland:

Luchtpost:
Amerika \$ 56,-, Canada \$ 68,-

Zeepost:
Amerika \$ 49,-, Canada \$ 59,-

Advertenties € 0,50,- per mm.

Familieberichten

€ 0,40,- per mm.

Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen uiterlijk donderdag
in bezit van de administratie te zijn.

Rouwadvertenties tot uiterlijk
maandagmorgen 12 uur.

De redactie kan niet aansprakelijk
worden gesteld voor de inhoud van de
advertenties en de ter recensie
aangeboden boeken.

leren al Gods kinderen zich kennen. Ze
leren dit later ook als een schuldige
onmacht voor God bewenen.

Maar ziet, Christus is gekomen, niet
alleen om die gave Gods te schenken,
maar ook te onderhouden. "En na acht
dagen waren Zijn discipelen wederom
binnen en Thomas met hen; en Jezus
kwam als de deuren gesloten waren, en
stond in het midden en zeide: Vrede zij
ulieden. Daarna zeide Hij tot Thomas:
Breng uw vinger hier, en zie Mijn han-
den, en breng uw hand en steek ze in
Mijn zijde; en wees niet ongelovig,
maar gelovig".

Zie, hoe genadig, ontfermend en
bereidwillig de Heere is, om dat onge-
loof te verbreken. Hoe nederbuigend
in Zijn goedheid om zelfs Thomas
tegemoet te komen in zijn stellen van
voorwaarden om te kunnen geloven.
De Heere veroordeelt Thomas niet,
omdat hij dit gezegd heeft, maar Hij
zegt zelfs: "Breng uw vinger hier" enz.
Hier zien we de onbevattelijke wijs-
heid en lankmoedigheid Gods in het
leven van zulke dwaze schepselen.

Hoe beschamend is dit onderwijs,
want hierin openbaart de Heere Zijn
alwetendheid. Hij draagt kennis van
hetgeen wij zijn en hetgeen wij spre-
ken. Welk een troost ontdekt zich in
Zijn werk. Hij doet het om Zijns Zelfs
wil. Volk van God, welk een troost
voor zulken, die zich als een Thomas
gaan leren kennen. Hij verdraagt nu
dezulken ondanks al hun dwaasheid en
tegenspreken.

Hoe herkennen velen van Gods kinde-
ren zich in een Thomas. Zijn onderda-
nen zijn altijd een zinnebeeld van
zwakgelovigen, kreupelen, wederspan-
nigen en opstandigen, maar Hij ver-
werpt hen niet, doch verdraagt hen en
rust ook niet, voordat zij in de weg,
waarin zij met alles van zichzelf zo
beschaamd zijn uitgekomen, zich over
Zijn werk mogen verwonderen. Met al

het hunne moeten zij de dood in, opdat
Christus verheerlijkt worde.

"En Thomas antwoordde en zeide tot
Hem: Mijn Heere, en mijn God!" Dat
is Christus' werk. In de verbreking van
Thomas' werk wordt Zijn werk ver-
heerlijkt.

Zijn Woord is herscheppend. Hij
spreekt en het is er, Hij roept de din-
gen, die niet zijn, alsof zij waren. Uit
de diepte van het ongeloof voert
Christus hen op de berg van het geloof.
Hoe bedekt kan het zijn, maar als de
Heere het weer openbaart, dan wordt
het gezien in die gezegende vrucht.

Welk een belijdenis mag Thomas hier
belijden. Christus als zijn Heere. Hier
mag door het geloof geloofd worden,
dat Hij Thomas kocht met de dure prijs
van Zijn hartebloed. - "Mijn Heere"
- Dat is vrucht van Pasen. Hij maakte
mij tot Zijn eigendom.

De schuld Uws volks hebt

G'uit uw boek gedaan,

Ook ziet Gij geen van hunne

zonden aan"

Dit tot eeuwige verwondering!

Maar nog hoger klimt dat geloof.
- "Mijn God" - Hij is van eeuwigheid
mij van God geschonken als de enige
oorzaak van mijn zaligheid. God heeft
Zijn eigen Zoon niet gespaard. Aan
Zijn Godheid hangt het hele werk van
de zaligheid voor Zijn kerk.

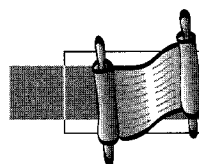
Als Hij geen God was, dan was de
zaligheid tijdelijk, maar nu is ze in
Hem eeuwig.

Kom, de Heere heeft er een les in
gelegd. Niet het zichtbare brengt Zijn
volk tot deze belijdenis:

*"Jezus zeide tot Hem: Omdat gij Mij
gezien hebt, Thomas, zo hebt gij
geloofd; zalig zijn zij, die niet zullen
gezien hebben en nochtans zullen
geloofd hebben".*

Yerseke,

Ds. J.W. Verweij

Bijbelstudies

Een nieuwe reformatie

Nehemia 13

(2)
**Verstaan we de taal van de Schrift
nog?**

Nehemia moest het dus opnemen
tegen de *vermenging* met heidense

en vreemde volken door huwelijken.
Vermenging tussen kerk en wereld is
ook nu een van de grote verleidin-
gen, het is een verschrikkelijke vorm
van secularisatie, wereldgelijkvor-

migheid. Nehemia had er veel mee te stellen, toen hij na een periode van afwezigheid weer terugkeerde in Jeruzalem. We lezen ervan in vers 23 en 24: "Ook zag ik in die dagen Joden, die Asdodische, Ammonietische en Moabietische vrouwen bij zich hadden doen wonen. En hun kinderen spraken half Asdodisch, en zij konden geen Joods spreken, maar naar de taal eens iegenlijken volks." Dus deze Joden huwden heidense vrouwen. Daar hebt u de vermen- ging met de wereld. Het is tot waar- schuwning, ook voor onze tijd.

Hoe ver kunnen we met de wereld mee? Hoe staat het met onze jongel- ui als zij tot een huwelijk komen? Door huwelijken zijn al zoveel jong- elui vervreemd geraakt van de waarheid en van een levensstijl, die gebaseerd is op Gods Woord. Het was hier in Jeruzalem zo erg, dat hun kinderen niet eens Joods meer konden spreken. Zij spraken half Asdodisch. Hoe is het met ons? Hoe staat het met de opvoeding van onze kinderen? Spreken onze kinderen ook half Asdodisch? Raken ze ook meer en meer vervreemd van Gods Woord? Er zijn soms jongelui, die 's zondags in de kerk zitten, en die complete voetbalelftallen kunnen opnoemen, maar vraag hen niet wie de twaalf discipelen waren. Zij ken- nen de taal van de media, zij zijn thuis in de popmuziek, zij kunnen vele sporthelden opnoemen, maar de taal van de Schrift kennen zij niet meer. Straatttaal en sporttermen kennen ze, maar de bijbelse woorden begrijpen ze niet meer. Half Asdodisch, dat wil zeggen dat ze nog wel in de kerk zitten, en mis- schien ook nog wel op de catechisa- tie, maar innerlijk zijn ze vervreemd van de taal van Gods Woord.

In Jeruzalem hadden de ouders er de meeste schuld aan. De kinderen namen de taal van de ouders over. Dat is vandaag nog zo. Wat horen onze kinderen van ons? Wat zien ze van ons? Welk voorbeeld geven we aan onze kinderen? Kunnen ze jaloers worden op de dienst des Heeren als ze naar ons leven kijken? Spreken ouders vandaag met hun kinderen de taal van de Bijbel? Voeden wij ze op bij, met en naar Gods Woord? Als zij half Asdodisch zijn gaan spreken, dat is dat er een bewijs van dat zij al meer vervreemd zijn geraakt van het Woord des Heeren.

Welk voorbeeld geven de voorgan- gers?

Toen Nehemia niet meer in Jeruzalem verbleef, omdat hij was teruggeroepen naar het Perzische hof, zakte het volk dus al meer weg, al verder van het spoor van Gods Woord en Wet. Als voorgangers gaan ontbreken, die leiding geven vanuit Gods Woord, die het volk voorgaan in de vreze des Heeren, als zulke voorgangers gaan ontbreken, dan raakt de gemeente het spoor al spoed- ige bijster. Dan ontbreken de leven- de getuigen van Gods werk, dan ont- breekt de geur van Christus, omdat deze niet meer verspreid wordt. In Jeruzalem gingen de voorgangers voor in het kwade: "Ook was er een van de kinderen van Jojada, de zoon van Eljasib, de hogepriester, schoonzoon geworden van Sanballat, de Horoniet" (vers 28). Met zulke voor- gangers zakt de gemeente al dieper weg. Immers zo de voorgangers, zo het volk! Daarom hebben de ambts- dragers zo'n grote verantwoordelijk- heid in de midden van de gemeente. Zie toe, hoe gij voorzichtig wandelt. Wat is het een zegen als er van Godswege geroepen voorgangers zijn, die het volk begeren te weiden in de weide van het Woord. Laten wij zulke voorgangers hoogachten. Laten wij ons niet aan hun opzicht onttrekken. Laten we ons "gewillig begeven onder hun hoede en opzicht". In die weg wil de Heeren Zijn zegen schenken.

Uit alles is wel duidelijk, dat het er tijdens Nehemia's afwezigheid al droeviger ging uitzien in Jeruzalem. Terwijl de Heere tijdens de bouw van de muren zoveel van Zijn zege- ningen geschonken had. Wat zijn we toch vergeetachtig en hardleers.

Nehemia grijpt in

Nehemia is geruime tijd weggeweest uit Jeruzalem. Volgens sommigen wel vijf of zes jaar lang. Maar daarna kreeg hij verlof van de Perzische koning om weer terug te keren naar Jeruzalem. "Doch in dit alles was ik niet te Jeruzalem; want in het twee- en-dertigste jaar van Arthasasta, koning van Babel, kwam ik tot de koning; maar ten einde van sommige dagen verkreeg ik weder verlof van

de koning" (vers 6). Er staat hier dus niet hoe lang Nehemia weggeweest is, maar het moet toch wel een gerui- me tijd zijn geweest. Toen Nehemia terug was in Jeruzalem heeft hij met grote droefheid gezien hoe ver het weg was. Maar toen bleek opnieuw dat Nehemia een reformator was, die de kerk zuiverde met heilige daad- kracht. Hij kon de zonde en de afval van God niet aanzien. De eer des Heeren ging hem boven alles. Daarom was hij geen man van "pap- pen en nathouden". Wanneer het ging om de eer en de zaak des Heeren was er bij Nehemia sprake van een *heilige radicaliteit*. We lezen dan ook, dat het huisraad van Tobia, die immers een kamer in het tempelgebouw bewoonde, op straat gezet werd. De kamer, die hij bewoond had, werd gereinigd en weer in gebruik genomen voor het oorspronkelijke doel. In die kamer werd immers alles voor het spijs- offer bewaard, de wierook en de vaten en de tienden. "Zo wierp ik al de huisraad van Tobia buiten, uit de kamer. Voorts gaf ik bevel, en zij rei- nigden de kamers; en ik bracht daar weder in de vaten van Gods huis, met het spijsoffer en de wie- rook" (vers 8 en 9).

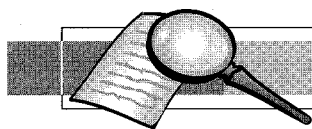
We vinden hier drie fasen, die karak- teristiek zijn voor iedere reformatie:

- Een breken met de zonde.
- Een innerlijke reiniging. Tobia's huisraad ging niet alleen de deur uit, maar ook werd de kamer grondig gereinigd. Een uiterlijk breken met de zonde is niet genoeg, maar het hart moet gereinigd worden, anders komt Tobia zo weer terug.
- Dan kan herstel plaatsvinden. De tempelkamer werd weer gebruikt voor het oorspronkelijke doel.

Zo'n reformatie is in de kerk steeds weer nodig. Een kerk die gerefor- meerd is, moet steeds opnieuw gere- formeerd worden. Hoe ver zouden de Tobia's doorgedrongen zijn in de kerk? Zou de kerk nu geen voort- gaande reformatie nodig hebben?

(wordt vervolgd)

Zeist, ds J.J.van Eckeveld

Een belangrijke taak

En waar dat zo is, mag de kerk niet achterblijven om concreet in de weerbarstige praktijk van het dagelijks leven gestalte te geven aan de normen en waarden gebaseerd op het Woord van God. Kan men de wetgeving van ons land en de publieke moraal niet begrijpen zonder het fundament van christelijke normen en waarden – de Joods-christelijke traditie is immers bepalend geweest bij de ontwikkeling van onze cultuur –, evenmin kan men om de kerk heen als het gaat om de overdracht van waarden en normen. In prediking, pastoraat en catechese moet de kerk daaraan gestalte geven. Daarbij mag ze zich niet laten leiden door het feit dat 70 procent van de ondervraagden in genoemd onderzoek van mening is dat er geen vaste en universele richtlijnen zijn waaraan mensen de normen voor hun gedrag ontleen. In plaats van aan beginseltheorie geeft men de voorkeur aan situatie-ethiek. Algemene geboden zijn er niet voor de situatie-ethiek. Elke keer moet weer vanuit een bepaalde situatie door de mens een vrije beslissing genomen worden. Deze situatie-ethiek heeft een geweldige stimulans gekregen door het individualisme. De mens vrij van alles, gericht op het waarmaken van zichzelf en het bevredigen van eigen behoeften. De mens wordt niet als een gebonden, maar als een vrij wezen beschouwd, die altijd vrij is om te kiezen en zichzelf te verwezenlijken. Deze mens zou in staat zijn om elke keer vanuit de situatie te bepalen wat goed of kwaad is. Zo wordt de norm in de mens gelegd en niet in een vaste en universele richtlijn buiten de mens. Chaos en verwarring alom door de pluraliteit van waarden en normen, die volgens het kabinet Balkenende nu eenmaal eigen is aan een moderne samenleving als de onze.

De samenleving

De kerk heeft een belangrijke taak, ook naar de samenleving. En dat vanuit de diepste overtuiging dat uiteindelijk aan de Bijbel, als het Woord van God, het eerste en het laatste woord toekomt en dat de bijbelse waarden letterlijk “meerwaarde” hebben boven andere waarden. Die meerwaarde is gelegen in de zegen die God verbindt aan het houden van Zijn

Het leven sterker dan de leer

Een opmerkelijke uitslag kwam uit een door het Sociaal en Cultureel Planbureau uitgevoerd onderzoek. De algemene conclusie van dit onderzoek: het normbesef onder Nederlanders is de afgelopen jaren versterkt! Er is geen sprake van normverval, eerder van normbehoud en zelfs normversterking. Gelukkig, het gaat dus de goede kant op. Is dat ook zo? Krijgen normen en waarden weer betekenis? En waaraan worden die normen en waarden dan ontleend? ‘Wij weten heel goed hoe het hoort’, zegt prof. Dekker, één van de opstellers van het rapport. ‘Iets anders is of we het ook doen.’ Want als puntje bij paaltje komt, zal dan niet blijken dat het leven sterker is dan de leer?

Zelfbewust

Uit het onderzoek blijkt een zelfbewuste houding van de Nederlanders. Op de stelling dat er zo veel verschillende opvattingen zijn over wat goed en verkeerd is, dat je soms niet meer weet waar je aan toe bent, antwoordt 48 procent het daarmee niet eens te zijn. Kennelijk weet men wel wat goed en wat kwaad is of denkt men het te weten. Of men zich daar in de praktijk ook aan houdt, is vers twee. Ook blijkt dat men zichzelf hoger aanslaat dan de ander. Zelf zegt men goed te weten wat goed en wat kwaad is, maar over het normbesef van de buurman heersen de nodige twijfels. Zo zegt ‘maar’ 26 procent zeker niet of waarschijnlijk niet een belastingvoordeel te willen behalen door bepaalde inkomsten voor de belasting te verzwijgen, terwijl men van mening is dat de ander dat voor 60 procent zeker wel of waarschijnlijk wel zal doen. De waarheid van het gezegde: Zo de waard is, vertrouwt hij zijn gasten, blijkt dus niet uit deze gegevens. Maar het is te vrezen dat de praktijk de score die men zichzelf toedicht en die van de ander dicht bij elkaar zal brengen.

Wat dit betreft mogen ook wij elkaar wel elke keer opscherpen om toch ‘de

keizer te geven wat des keizers is’.

De kerk

Wat in het onderzoek opvalt is dat 85 procent van de hele bevolking, dus niet alleen de kerkleden, vindt dat de kerken moeten blijven. Zo is het ook opvallend dat 71 procent van de Nederlanders het niet eens is met de stelling dat het een goede zaak zou zijn als mensen wat minder in God zouden geloven. Daartegenover staat dat de plaats van de ‘geestelijke’ in het kader van het vragen van steun en raad bij gewetensproblemen beduidend minder is geworden. Dat geldt niet alleen voor de totale bevolking, maar ook voor de kerkleden. In 1966 ging nog 51 procent van de kerkleden naar een geestelijke bij een gewetensprobleem. In 1997 is dat nog maar 18 procent. Ging men in 1966 met een dergelijk probleem minder snel naar een vriend of vriendin (19 procent), in 1997 is dat in 53 procent van de gevallen zo.

Dat neemt niet weg dat velen de kerk nog zien als hoeder van de moraal. Van de ondervraagden is 34 procent van mening dat zonder kerken de moraal wordt bedreigd. Het is dan ook volstrekt niet te begrijpen waarom in het onlangs verschenen rapport van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid, *Waarden en normen en de last van het gedrag*, de kerk nauwelijks voorkomt. Ook in het kabinetsstandpunt naar aanleiding van dit rapport komt de kerk nauwelijks voor.

Als de kerk al genoemd wordt, lijkt die te worden afgedaan als een verouderd instituut uit (gelukkig) voorbijgane tijden. Er wordt met enige minachting over het verleden, waarin de kerk nog wel een centrale rol speelde, gesproken. Op deze wijze wordt de kerk naar de marge van de samenleving gedrongen en als verouderd terzijde geschoven. Het moet als een ernstige misser worden beschouwd dat de kerk op deze wijze buiten spel wordt gezet. Kennelijk is de publieke

geboden. Geboden die universeel zijn en heilzaam voor de samenleving. Die niet alleen voor kerkmensen gelden, maar voor iedereen. Niet alleen omdat ze heilzaam zijn, maar omdat we ook eenmaal naar de maatstaf van deze geboden ter verantwoording zullen worden geroepen. De kerk heeft een belangrijke taak: samenleving en individu op te roepen om weder te keren tot de Heere en Zijn geboden. Daarbij niet halfslachtig zijn en proberen de geboden van God in overeenstemming te brengen met de grootste gemene deler van wat het volk wil, maar in alle duidelijkheid te verkondigen: Wie God verlaat, heeft smart op smart te vrezen, maar wie op Hem vertrouwt, op Hem alleen, ziet zich omringd met Zijn weldadigheên.

Intern

Ja, de kerk heeft een belangrijke taak. Naar de samenleving, maar ook intern. Ook naar de jeugd van de gemeente. Jeugd, die opgroeit in een meer en meer ontkerstende wereld, die meegezogen wordt door de gevaren van de moderne media, die in een multiculturele samenleving wordt beïnvloed door opvattingen die haaks staan op het christelijk gedachtegoed en die door manieren en gebruiken uit andere culturen en door een afnemend normbesef niet meer weet wat goed en kwaad is. Jeugd, ook kerkelijke jeugd, die zich dreigt aan te passen aan de heersende moraal, die van God en van Zijn dienst niet wil weten en voorzover dat nog wel het geval is, de consequenties daarvan voor het dagelijks leven niet meer wil accepteren. Laten we daarom bij onszelf beginnen. Ik pleit niet voor een ethische prediking, waarin alleen normen en waarden voor het hier en nu aan de orde komen, maar wel voor een boodschap, ook naar onze jonge mensen,

waarin de zonden concreet worden aangewezen, ook de 'kleine' zonden. Onder die 'kleine' zonden versta ik onder andere: het overlast geven aan anderen door ergerlijk gedrag, het onfatsoenlijk, onzedelijk en soms godslasterlijk taalgebruik, het zielsverwoestend surfen op internet, het misbruik van de mobiele telefoon, de brutaliteit ten opzichte van ouders, onderwijzers en ambtsdragers, het vervuilen van de openbare ruimte (of denkt u dat onze jeugd zich daaraan niet schuldig maakt?). Maar ook naar ouderen. Zijn we altijd even eerlijk als het gaat om het invullen van ons belastingformulier? Als het gaat om het gebruik van de tijd van onze werkgever? We kunnen wel naar de 'boze' wereld buiten ons kijken, maar hoe is het met onszelf?

Misschien zegt u wel, of denkt u: op deze manier kweken we allemaal vrome mensen; mensen die zich beter voelen dan de wereld en denken daarom wel een streepje voor te hebben. Maar dan hebt u me niet begrepen. Is de Heere het dan niet waard dat we Zijn geboden onderhouden? Zijn we dan niet meer verlegen om Zijn zegen? Luther zei: 'Goede vrome werken maken geen goede, vrome mensen, maar goede vrome mensen maken wel goede, vrome werken.' Dat geeft ons echter geen vrijbrief om goede vrome werken dan maar achterwege te laten, als we van onszelf moeten zeggen dat we geen goede vrome mensen zijn. Dat laatste mocht ons met een door schuldbesef verbroken hart en verslagen geest brengen aan de voeten des Heeren. Voor onszelf, voor ons opkomend geslacht, voor onze Nederlandse samenleving, voor onze overheid.

Capelle aan den IJssel,

ds. W. Silfhout

Ziekten in de Bijbel

Bezetenheid

En als Hij aan het land uitgegaan was, ontmoette Hem een zeker man uit de stad, die van overlange tijd met duivelen was bezeten geweest.

Lukas 8:27

In de Bijbel lezen we regelmatig over zieken. Pas in de dagen van Jezus' omwandeling op aarde treffen we, meestal onderscheiden van gewone zieken, bezetenen aan. In de twee vorige artikelen zagen we bij de maanzieke

jongen en de samengebogen vrouw dat de duivel het lijden zwaarder kan maken door zich met een lichamelijke ziekte te vermengen. Nog steeds leven er veel vragen rondom het onderwerp bezetenheid.

De strijd wordt zichtbaar

Engelen en duivelen behoren tot de onzichtbare werkelijkheid. Engelen strijden als Gods dienaren in het rijk van God. Duivelen werken God tegen en strijden in het rijk van de boze. In de volheid des tijds is de Zoon van God naar de aarde gekomen om de werken van de duivel te verbreken (1 Joh. 3:8b) en om verloren mensen te zoeken en zalig te maken (Lukas 19:10). Op de planeet aarde zien we de twee rijken op elkaar stuiten. De bittere worsteling wordt *zichtbaar*.

Als illustratie bij Zijn prediking doet de Heere Jezus talrijke wonderen en tekenen. Het doel ervan wordt in tenminste een tweetal teksten duidelijk: '*opdat* gij weten moogt, dat de Zoon des mensen macht heeft om de zonden op aarde te vergeven' (Markus 2:10), en: '*opdat* gij gelooft, dat Jezus is de Christus, de Zoon Gods, en *opdat* gij gelovende het leven hebt in Zijn Naam' (Johannes 20:31). Jezus doet dus wonderen ter ondersteuning van het Evangelie.

Maar satan komt met een reactie. Zijn bezit wordt hem immers ontnomen. Dat mag nooit gebeuren! Daarom probeert de duivel met alle macht het werk van Christus te beletten. Hij gaat God nadoen en gaat óók gebruik maken van tekenen. Net als God mens is geworden, probeert de duivel zich te verenigen met de menselijke natuur. Mensen worden met de duivel bezeten.

Bezetenheid

Op welke manier buitenmenselijke, boze geesten mensen bezeten maken, weten we niet precies. Toch mogen we wel zeggen dat de *zonde de toegangspoort* is waardoor de duivel in een mens komt. Het is mogelijk de ernst van de bezetenheid te onderscheiden met behulp van drie Latijnse uitdrukkingen met het woord *sessio* (= het zitten).

1. *Circumsessio*: Zoals een stad omsingeld is door vijandige machten, maar zelf nog vrij is, kan de duivel als het ware *rondom* een persoon zitten en hem benauwen (zie bijv. Ps.118:10-12).

2. *Obsessio*: Zoals de vijand bepaalde gedeelten van de stad in bezit heeft genomen, maar het hart van de stad nog vrij is, kunnen boze geesten een persoon *binnendringen*, hem *binden* en in bedwang houden. Demonen nemen gedeeltelijk bezit van het lichaam. De duivel legt de tong aan banden (Lukas 11:14), en soms ook de ogen (Matth.12:22) of de oren (Markus 9:25). Weer een ander moet verzwakt en letterlijk gebogen door het leven gaan. Zo lezen we in Lukas

13 over een vrouw met een sterk verkromde rug. Volgens de Heere Jezus is zij gebonden door de satan.

3. *Possessio*: Zoals de vijandelijke machten de hele stad hebben ingenomen en zelfs het hart van de stad hebben bezet, kunnen duivelen een persoon *totaal overweldigen*. Als de Bijbel spreekt over bezetenheid, wordt deze vorm bedoeld. De Latijnse benaming vinden we terug in de Engelse Bijbel, waar voor 'van de duivel bezeten' staat: 'which were possessed with devils' (o.a. Matth.4:24). Een bezetene is een willoos werktuig van boze geesten doordat zij in hem *wonen*, zó dat zij macht hebben over lichaam én ziel. Een eigen 'ik' heeft een bezetene niet meer. De menselijke wil is geheel onderworpen aan de wil van de duivel. Ook het menselijke denken en spreken wordt volledig beheerst door demonen. Het duidelijkst wordt dit getoond bij Legio, de bezetene van Gadara (Markus 5:1-20). Als de Heere Jezus iets vraagt, geeft de duivel antwoord.

Bovendien werken de onreine geesten aan op zijn vernietiging: met stenen foltert de bezetene zijn eigen naakte lichaam. Bij een andere prooi van de duivel, de maanzieke jongen, zien we ook de neiging tot zelfvernietiging: de jongen valt dan in het water en in dan weer in het vuur.

De grens tussen gebondenheid en totale bezetenheid is niet altijd makkelijk te trekken. Globaal gezien mogen we stellen dat *gebondenheid* meer wijst op het, al dan niet gedeeltelijk, in bezit nemen van het lichaam (bijvoorbeeld doordat de duivel zich met een lichamelijke ziekte vermengt), terwijl bij *bezetenheid* de satan iemand totaal in zijn bezit heeft, met lichaam en ziel.

Psychiatrie

Eeuwen lang werd vaak gedacht dat krankzinnigen met de duivel bezeten waren. Soms vertonen mensen die in psychiatrische afdelingen verpleegd worden inderdaad verschijnselen die lijken op die van bezetenen. Toch moeten we voorzichtig zijn met ons oordeel. Thans weten we dat veel psychiatrische ziektebeelden te verklaren zijn vanuit psychische en lichamelijke factoren, in plaats vanuit demonische machten. Ook mensen met een zieke geest, die stemmen horen en dwanggedachten hebben, kunnen we helpen met medicijnen. Zouden we de duivel met een tabletje op de vlucht kunnen jagen? We mogen dus niet een te directe relatie leggen tussen psychiatrische ver-

schijnselen en bezetenheid. Iets wat men trouwens in charismatische kringen wél regelmatig doet.

Aan de andere kant mogen we ook weer niet beweren dat er geheel geen koppeling kan bestaan tussen psychiatrische ziekten en demonische beïnvloeding. Daarbij is het wel belangrijk te beseffen dat we duivelse beïnvloeding moeten onderscheiden van bezetenheid. Bekend is dat iemand met een zieke geest zich meestal niet goed kan verzetten tegen allerlei prikkels en invloeden. De satan kan van deze weerloosheid gebruik maken. Een vermoeden van demonische beïnvloeding zou kunnen bestaan als de symptomen zich voordoen tijdens godsdienstige activiteiten, zoals bidden, bijbellezen en kerkgang. In een bijdrage van een christelijke psychiater las ik dat het mogelijk is dat er een relatie bestaat tussen 'het boze' en 'de boze'. Hij schreef dat psychiatrische verschijnselen regelmatig zijn terug te voeren tot 'boze' gebeurtenissen in het verleden (zoals mishandeling of incest). Bij deze patiënten wordt nogal eens psychotherapie toegepast om 'het boze' uit hen te halen. Hierdoor zou het gevaar verminderen dat 'de boze' iemand kan benauwen en beïnvloeden.

Onze tijd

Tijdens Jezus' omwandeling op aarde was de strijd tussen het rijk van God en het rijk van de boze zeer hevig. We mogen wel zeggen dat gedurende die jaren het land Israël frontlinie was. De duivel had zijn legers in stelling gebracht tegen de Zoon des mensen. Maar de vorst der duisternis verloor de strijd. Christus heeft zijn kop vermorzeld en zijn einde zal zijn in de poel van vuur en sulfere (Openb.20:10). Jezus is met eer en heerlijkheid bekroond. De zaligheid van de Kerk ligt vast in de hemel.

Naar Zijn menselijke natuur is de Zoon niet meer op aarde. De Vader heeft een andere Trooster naar de aarde gezonden: de Heilige Geest (Joh.14:16,26). De uitstorting van de Geest ging weliswaar gepaard met zichtbare en hoorbare tekenen. Zijn *werk* is echter *onzichtbaar* als de wind, waarvan we niet weten vanwaar hij komt en waar hij heengaat (Joh.3:8). De Heilige Geest blaast in het Woord en maakt het Evangelie een kracht Gods tot zaligheid een iegelijk die gelooft (Rom.1:16). Genezingswonderen om als zichtbare tekenen het Evangelie te ondersteunen, zijn daarom niet meer echt noodzakelijk. En voor de satan, die mensen bezeten maakte als een reactie op de komst

en het werk van Gods Zoon op aarde, brengt het niet veel voordeel mee om dit alsnog te doen. Heden ten dage moeten we bij ziekten dus niet al te snel denken aan demonische beïnvloeding. Toch bestaat de duivelenwereld wel degelijk! Alleen... de satan is andere middelen gaan gebruiken. Ze waren er toen, en ze zijn er ook nu: slaven van de vorst der duisternis. Denk in onze tijd maar aan de talrijke verslaafden aan drugs, drank, gokken, pornografie, internet, enz. Wat een invloed heeft ook de moderne lectuur, de popmuziek en de reclame. En hoeveel mensen zijn niet in de greep van het materialisme? En wie zich inlaat met het occultisme opent ook een toegangspoort voor de satan.

Geef de duivel geen plaats

Van nature zijn alle mensen in zekere zin bezeten. Door de zondeval zijn wij van God weggelopen en in dienst van een vreemde heerser gekomen. De aangrijpende werkelijkheid is dat in onwedergeboren harten de duivel op de troon zit.

Eigenlijk heeft de satan maar één doel: Gods Koninkrijk afbreuk doen. Daarbij heeft hij het bijzonder gemunt op het volk des Heeren. Toch mogen we stellen dat, hoe groot de strijd soms is, de duivel een kind van God nooit totaal kan overweldigen. Omdat vorst Immanuël bij de wedergeboorte het hart heeft veroverd, kan de satan het hart nooit meer bezetten. *Possessio* is onmogelijk geworden. De talrijke duivelen die uit de bezetene van Gadara werden geworpen, zijn niet meer terugkomen. Daarentegen komt *circumsessio* bij Gods kinderen maar al te vaak voor. De vorst der duisternis moet ook nu nog Gods raad dienen in de verzoeken en aanvechtingen van Zijn volk. Wat heeft de satan Petrus op de zeef genomen! En hoe probeert de duivel altijd weer te verzoeken met de begeerlijkheid des vleses, de begeerlijkheid der ogen en de grootsheids des levens. Christus heeft het niet voor niets aan zijn discipelen geleerd: Leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van de boze. Ernstig ook klinkt het vermaan van de apostel Paulus: En geeft de duivel geen plaats (Efeze 4:27).

... als pannen op de daken

We zagen waarom de duivel mensen bezeten maakte: de duivel probeerde Jezus na te doen met het vreselijke doel Hem tegen te werken. Bij Matthew Henry vinden we nóg een reden. Hij schrijft namelijk in zijn verklaring bij Mattheüs 8:16: 'God heeft dit wijselijk

zo verordineerd, opdat Christus des te schoner en veelvuldiger gelegenheid zou hebben om Zijn macht over satan te tonen'. Hoe machtig de duivel ook is, Jezus is almachtig! Hij werpt de duivelen uit door de vinger Gods (Lukas 11:20).

Daarom kon de Gereformeerde predikant G. Wielenga in het begin van de vorige eeuw schrijven (in: De wonderen van den Zaligmaker, p.106): 'Satans heerschappij is in beginsel en voorgoed verbroken. Er is bij die enige Zaligmaker een veilige toevlucht in alle benauwdheid en aanvechting. Hij spreekt tot de duivelen en zij moeten hun prooi loslaten. Al waren er zoveel duivelen als pannen op de daken, zij kunnen tegen Zijn wil geen haar op ons

hoofd krenken als wij slechts door genade uit het rijk der duisternis overgezet zijn in het koninkrijk van de Zoon van Gods liefde.'

*Geen onheil zal de stad verstoren,
Waar God Zijn woning heeft verkoren;
God zal haar redden uit den nood,
Bij 't dagen van het morgenrood.
Men zag de heid'nen kwaad beramen;
De koninkrijken spanden samen;
Maar God verhief Zijn stem, en d'aard'
Vermolt, voor 's Hoogsten toorn ver-
vaard.*

Psalm 46:3, berijmd

Capelle aan den IJssel, H.J. Agteresch

Wat waren de punten ook alweer?

Het waren mooie preken afgelopen zondag. Preken met een heldere boodschap. En ze werden duidelijk gelezen. Dat geldt niet alleen van deze zondag. Ik hoor het wel eens zeggen op de huisbezoeken: we hebben goede lezers. Dat is een zegen voor de gemeente. En een zegen voor de predikant die een vrije zondag heeft en elders preekt, Nee, voor het preeklezen hoeft niemand ooit thuis te blijven of een eindje om te rijden. Goede preken waren het afgelopen zondag. Schriftuurlijk en bevindelijk. Maar waar gingen ze over? Wat was de tekst? Wat was het thema? En de punten...?

Toen ik enige tijd geleden op een maandagavond deze vragen stelde aan de catechisanten, bleef het angstig stil. De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat ik eigenlijk nooit naar de punten vraag. Zeker niet als het mijn eigen preken betreft. Daar ik een lichte hang tot moedeloosheid heb, bespaar ik mezelf de ontzuivering en de teleurstelling. Maar goed, nu ging het over preken van mijn medebroeders. Daar was toch wel iets van blijven hangen? De punten bijvoorbeeld? Stilte in de zaal.

O ja, die ene preek was van ds. Van Haaren en die andere van ds. Kersten. Maar waar ging het over? De jonge hersenen, die in de week al zoveel te verwerken krijgen, spanden zich in om de kerkdienst terug te roepen in de herinnering. Was de preek van 's ochtends niet over Zacharia 9?, zo waagde iemand aarzelend. Vlug de Bijbel open... Het ging over een kuil en

mensen die gebonden waren. Maar het thema en de punten...? De hoofden gingen zachtjes naar beneden en de stilte daalde opnieuw geruisloos neer. Dan de preek van 's middags maar. Dat was nog moeilijker. Het thema was zo lang, hoewel de punten wat eenvoudiger waren. Maar de tekst? Ach, die tekst... Waar stond die nou? Opnieuw rimpels boven welwillende ogen. En opnieuw vertwijfeling.

Natuurlijk wisten sommige jongeren het wel. 's Morgens waren juist de jonge mensen nog zo aangesproken door ds. Van Haaren. En 's middags deed ds. Kersten hetzelfde in de toepassing. Ze hadden dat heus wel gehoord. Maar ja, dat thema en die punten... Als dat je zo plompverloren gevraagd wordt, dan weet je het even niet meer. En dan al die medecatechisanten om je heen... Je begint te aarzelen. Best te begrijpen. Volgende keer lukt het wél. Vast en zeker!

Maar als we die vraag nu eens zouden stellen aan de ouders en de ouderen? Zomaar via de kerkbode bijvoorbeeld? Zou het dan beter gaan? Weet u het nog van 's morgens? Dat thema: 'De verlossing van de gebonden Sions', met als punten: 1. de ellende waaruit, 2. het bloed waardoor en 3. de heerlijkheid waartoe. Het was een preek voor mensen in de put en kleinen in de genade. En weet u het nog van 's middags? Een preek met nader onderwijs voor het leven der genade. Het thema was wel een beetje lang, maar het stond heel eenvoudig in Romeinen 8, vers 14

tot 16: 'De Geest der aanneming tot kinderen in tegenstelling tot de Geest der dienstbaarheid'. Het thema is als het ware een samenvatting van heel de tekst. Die tekst ontvouwt zich vervolgens in enkele bijzonderheden. Dat noemen wij de punten. Het zijn er soms twee, soms vier, maar meestal drie. In de preek van zondagmiddag: 1. die Geest leidt, 2. die Geest doet roepen en 3. die Geest getuigt. Lees het nog maar eens na!

Waarom is het nu zo belangrijk om die punten te onthouden? Het gaat er toch om dat de Heere tot je hart spreekt? Dat is zeker waar. Als iemand van binnen geraakt wordt door Woord en Geest, is hij een gelukkig mens. Soms is daar maar een enkel woord voor nodig en weet men niet eens meer in welk verband het werd gezegd. Toch is het goed dat we proberen om de punten te onthouden. Thema en punten vormen het raamwerk van de preek. Wie dat raamwerk in het oog houdt, zal minder moeite hebben de preek te volgen en te onthouden. En dat kan helemaal geen kwaad. We leven toch al in een tijd waarin alles vluchtig komt en vluchtig gaat. En de vogelen des hemels zwermen rond de kerk en rond de koffie om het gestrooide zaad weer weg te pikken. Wordt er wel eens nagepraat over het gehoorde? Ja maar, hoe doe je dat...? Dat is niet altijd gemakkelijk. De ene keer gaat het wel, een andere keer niet. Er moet plaats voor zijn. Het moet ook geleerd worden. Een goede raad: begin maar eens met de tekst, het thema en de punten van de preek. De rest komt wellicht vanzelf.

Mijn vader had de gewoonte om de punten van de preek op te schrijven in zijn kleine zakagenda. Hij heeft dat zijn leven lang volgehouden. Na zijn overlijden vond ik zelfs agenda's uit de tijd dat ik een dreumes was. In zijn priegelhandschrift stond het er. Soms met een enkel woord dat hem getroffen had. Kostbare herinneringen. Misschien een opsteker voor u, voor jou? Schrijven in de kerk staat wel een beetje vreemd, maar de punten mag je best opschrijven. Of anders doe je het thuis. Maar we moeten wel opletten als de tekst (Gods Woord!) wordt afgelezen en de punten worden genoemd. Een heilig ogenblik! Soms pijnlijk verstoord door het openen van tasjes en het doorgeven van rollen snoep (van zeer mild tot extra strong). Die rollen snoep... Zouden die soms de oorzaak zijn dat het thema en de punten vaak verloren gaan? Enfin, genoeg om over na te denken.

Veenendaal

ds. C. Sonneveld

De liefde vergaat nimmermeer

(1)

Inleiding

1 Korinthe 13 wordt vaak 'het hoofdstuk der liefde' genoemd. Dat is ongetwijfeld juist. Paulus schrijft in dit gedeelte met behulp van dichtertelijke taal over de liefde. De oorspronkelijke tekst vertoont in stijl, opbouw en taalgebruik de kenmerken van een gedicht. In feite gaat het om een loflied, dat door zijn opbouw in sterke mate herinnert aan de psalmen van het Oude Testament.

Maar wij mogen dit loflied niet geheel verzelfstandigen. Het heeft een veelzeggende plaats in de eerste brief aan de gemeente van Korinthe tussen het twaalfde en het veertiende hoofdstuk. In hoofdstuk 12 bespreekt Paulus de bijzondere gaven van de Geest - de charismata - en in hoofdstuk 14 waarschuwt hij vooral tegen de overschatting van de gave van het spreken in tongen.

Bijzondere gaven

Deze waarschuwing heeft een achtergrond. Er zijn immers in Korinthe gemeenteleden die zich op bepaalde bijzondere gaven van de Heilige Geest verheffen boven anderen in de gemeente. Tot deze gaven behoren onder meer geloof om wonderen te doen, de gave van de genezing, de gave van de profetie om het Woord des Heeren te spreken in bijzondere omstandigheden zolang de Schrift niet was voltooid (1 Kor. 12: 8-10). Centraal staat in de onvruchtbare discussie in de gemeente van Korinthe echter, zoals duidelijk wordt uit 1 Korinthe 12:12-14, het spreken in tongen. Het gaat daarbij om het voortbrengen van wonderlijke, door de Heilige Geest geleerde klanken. Wie in tongen sprak, sprak in een bijzondere taal, die de Geest van Christus hem of haar verleende. Het kwam slechts zelden voor, dat iemand die in tongen sprak zelf kon verklaren wat hij in deze taal des Geestes had gezegd. De onverstaanbare taal moest als regel voor de gemeente worden verklaard door degenen die de gave van de vertolking hadden ontvangen. Paulus beklemtoont sterk, dat het één en dezelfde Geest is, Die al deze gaven verleent: 'Doch deze dingen alle werkt een en dezelfde Geest, delende aan een iegelijk in het bijzonder, gelijkterwijs Hij wil' (1 Kor. 12:11).

Niemand in Korinthe heeft reden om een ander in de gemeente te verachten, die niet in tongen spreekt of de gave van de vertol-

king niet ontvangen heeft. De Heere handelt volstrekt vrijmachtig. Hij handelt zoals Hij wil. Deze uitdrukking is van bijzonder belang. Ze maakt duidelijk waarom de bijzondere Geestesgaven vandaag in de gevestigde gemeenten niet meer voorkomen. Ze behoorden kennelijk bij de opbouwfase van de christelijke gemeente. De evangelieprediking te midden van het heidendom werd bevestigd door bijzondere tekenen en wonderen. Dat deed God naar Zijn vrijmacht. Die vrijmacht schittert ook als Hij vandaag die gaven niet verstrekt, maar Zijn gemeente alleen bouwt door Woord en Geest. Dat is Gods gewone wijze van werken, zoals de Bijbel op tal van plaatsen zegt: 'Zo is dan het geloof uit het gehoor, en het gehoor door het Woord Gods' (Rom. 10:17).

In 1 Korinthe 12 roept Paulus de gemeenteleden op om elkaar met de ontvangen gaven te dienen. Zij zijn allen leden van één en hetzelfde lichaam. Laten zij toch de bijzondere Geestesgaven in dat licht zien. Laten zij ze ook in de juiste verhouding zien. Wie eenzijdig het spreken in tongen verheerlijkt, dwaalt. Met lette toch op de door de Heere gegeven verscheidenheid binnen de gemeente. God heeft daar in de eerste plaats apostelen gesteld, vervolgens de profeten die openbaringen van God ontvangen voor de kerk, die nog niet de beschikking heeft over de gehele Schrift. Daarna volgen de leraars, die de gemeente onderwijzen uit het Oude Testament in de christelijke leer, die gestalte zou krijgen in de boeken van het Nieuwe Testament. Het is opvallend, dat de leraren die de gemeente onderwijzen in elke opsomming van ambtsdragers bij Paulus voorkomen (Rom. 12:6-8 en Ef. 4:11). Paulus wekt in 1 Korinthe 12 de gemeente op om te staan naar de beste gaven (1 Kor. 12: 31. Dat zijn de gaven die het meest dienstbaar zijn aan de opbouw van de gemeente. En daarbij plaats Paulus in 1 Korinthe 12:8 de gave van 'menigerlei talen' achteraan! Dan roept hij uit: 'En ik wijs u een weg, die nog uitnemender is' (1 Kor. 12: 31b).

De kern van het christelijk geloof

De apostel nadert het hoogtepunt van zijn onderwijs. Hij zal de gemeente van Korinthe en ons in hoofdstuk 13 laten zien wat de kern is van het christelijk geloof, namelijk de liefde. Er is weg, die

een kind des Heeren veel beter kan gaan dan het streven naar het ontvangen van bepaalde gaven. Die uitnemende, alles overtreffende weg is de liefde.

Paulus gebruikt in 1 Kor. 13 voor liefde het Griekse woord *agapè*, dat de wereld van zijn dagen nauwelijks gebruikte. Daar sprak men over *eros*, dat wij vandaag nog terugvinden in een woord als erotisch. Onder eros verstond men de verlangende, begerende liefde, die echter op het eigen ik is betrokken. Maar al te vaak verliest eros elke zelfverloochening, die de natuurlijke liefde nog meebrengt. Dan is eros niet meer dan de koestering van allerlei egoïstische hartstochten. Maar met het woord *agapè* vertolkte de eerste christelijke gemeente het wonder van de liefde van God. Dat God Zijn liefde om Jezus' wil aan een gevallen zondaar bewijst, heeft men ervaren! Het woord heeft een diep bevindelijke ondertoon. Het gaat om de liefde, die niet zichzelf zoekt, maar alles opgeeft en opoffert voor onwaardigen, schuldingen en vijanden. Het is een liefde, die zich richt op degene die zelf niets kunnen wedergeven. De *agapè* of liefde, die het kernwoord van 1 Korinthe 13 vormt, is daarom ten diepste niet anders dan de liefde van God de Vader (2 Kor. 13:13), de liefde van Christus (2 Kor. 5:14, Gal 2:20) en de liefde van de Heilige Geest (Rom. 15:30).

Het gaat bij deze liefde niet om een mogelijkheid, die in de mens van nature nog aanwezig zou zijn en bij een goede persoonlijkheidsvorming zichtbaar zou worden als een soort 'hoogste deugd'. De geestelijke nood van de mens ligt veel dieper dan het opbloeien of kwijnen van de natuurlijk liefde. Door onze breuk met God, de Bron van alle liefde, hebben wij de Heere verlaten. De liefde van God hebben we verkwanseld voor de verboden vrucht. In de plaats daarvan hebben we de eigenliefde in ons leven centraal gesteld.

Zolang we op een min of meer humanistische wijze bezig zijn om door zelfverbetering onze verdoffende liefde op te poetsen, komen we niet bij de diepste oorzaak van onze geestelijke kwaal. Die kwaal is dat we God alle dagen in alle omstandigheden in hoogmoed de liefde van ons hart onthouden. Daarmede overtreden we alle dagen in alle omstandigheden zijn heilige, heilzame wet. Dat is onze zonde, dat is onze ongerechtigheid, ook al strijden we uiterlijk voor de oude gereformeerde leer en menen we de Heere te kunnen behagen met het pijnlijk nauwgezet in stand houden van een uiterlijke vormendienst. Als de liefde tot

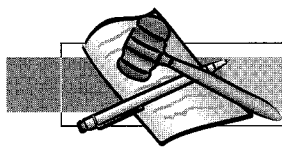
God ontbreekt in de belijdenis van onze orthodoxie en in onze betrachtning van plicht en vorm, ontbreekt alles.

Het verband tussen ontdekking en liefde

Wat is het noodzakelijk om onze verloren staat tegenover God te leren kennen. Alleen als we met de verloren zoon tot ons zelf komen, zien we de onverbeterlijkheid van ons menselijk bestaan. Dan worden al onze pogingen om door onze liefde, door ons doen en laten Gods liefde aan onze kant te krijgen niet anders dan blinkende brokken zonde. Hoe

groot is toch het wonder als we mogen leren, dat God in Zijn genadig welbehagen Zijn liefde in Christus voor verloren ik-gerichte zondaren openbaart. Dat is de agapè die Paulus in 1 Korinthe 13 bezingt. Die liefde kan ons alleen uit pure genade in Christus worden geschonken door de Pinkstergeest: 'En de hoop beschaamt niet, omdat de liefde Gods in onze harten uitgestort door de Heilige Geest, Die ons is gegeven' (Rom. 5:5).

(wordt vervolgd)
Boskoop ds. M. Golverdingen

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Aangenomen:

naar Benthuizen:
ds. A.B. van der Heiden te Oostkapelle.

Beroepen:

te Haamstede:
ds. R. Kattenberg te Arnhem;
te Randburg (Zuid-Afrika):
ds. A.A. Brugge te Scherpenisse.

Bedankt:

voor Bodegraven:
ds. W. Harinck te Woerden;
voor Hilversum:
ds. M. Karens te Werkendam;
voor Ridderkerk-Slikkerveer en voor
Zwijndrecht: ds. A.B. van der Heiden,
voor Rotterdam-Alexanderpolder:
ds. J.J. van Ekeveld te Zeist;
voor Rotterdam-IJsselmonde:
ds. A.H. Verhoef te St. Catharines, Ontario
(Canada);
voor Vlaardingingen:
ds. W. Visscher te Amersfoort.

VERGADERING P.S. ZUID-WEST

Op D.V. donderdag 29 april 2004 zal de particuliere synode Zuid-West bijeenkomen in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Rotterdam-Zuid, Mijnsherenplein 9. Aanvang: 10.00 uur. Aan de vooravond van deze vergadering, op D.V. woensdag 28 april, hoopt ds. G.J. van Aalst van Klaaswaal voor te gaan in een bidstond, die gehouden zal worden in de Seba-kerk te Krimpen aan den IJssel, Koningin Wilhelminaplein 1. Deze dienst begint om 19.30 uur.

VERGADERING P.S. NOORD-WEST

De roepende kerk van 's-Gravenhage deelt mee dat de particuliere synode Noord-West op D.V. donderdag 6 mei 2004 hoopt te vergaderen in de kerk van de Gereformeerde Gemeente te Moerkapelle. Aanvang: 10.00 uur.

De bidstond aan de vooravond, 5 mei, is in dezelfde kerk. In deze dienst hoopt voor te gaan ds. J.J. van Ekeveld van Zeist, preses van de vorige vergadering van de particuliere synode. Aanvang: 19.45 uur.

MUTATIE KERKELIJK JAARBOEK

Pag. 238, gemeente OOSTKAPELLE
De nieuwe scriba is: A.C. de Visser, Wilgenhoekweg 24, 4353 EB Serooskerke, tel. (0118) 591902, fax (0118) 593009.

ER IS EEN KERK DIE BLIJFT Gemeente/afdeling Wemeldinge 1922-2004

Op woensdag 31 maart 2004 werd de laatste kerkdienst in Wemeldinge gehouden. Omdat de ambten niet meer vervuld konden worden en ook het ledenaantal steeds verder terugliep, nam de classis Goes het verzoek van de kerkenraad van Kapelle-Biezelingse over om de afdeling op te heffen. Zeker voor de leden die altijd in Wemeldinge hebben gekerkt, geeft dit ingrijpende besluit gevoelens van weemoed en verdriet. Voor de laatste dienst waren velen – zowel (oud)leden als andere belangstellenden – gekomen. Ds. J.J. Tanis bediende het Woord. Ouderling L. Nijssse uit Kapelle die de laatste jaren veel voor de afdeling heeft gedaan, schetste vooraf in het kort de geschiedenis van de gemeente.

Historisch overzicht

In de zomer van 1922 wordt de wenselijkheid besproken om in Wemeldinge samenkomsten te houden. Voor die tijd gaan mensen uit Wemeldinge 's zondags lopend naar Yerseke naar de kerk. Deze voetreis geeft vooral voor bejaarden, vrouwen en kinderen bezwaren. Besloten wordt om een verzoek aan de kerkenraad van Yerseke te richten om in Wemeldinge diensten te mogen gaan houden.

De kerkenraad van Yerseke geeft toestemming. Enkele weken later worden twee

ambtsdragers gekozen die toegevoegd worden aan de kerkenraad van Yerseke, maar alleen dienst zullen doen in Wemeldinge. Ook een plaats om samen te komen is spoedig gevonden. Zo kan al op 27 september 1922 de eerste dienst te Wemeldinge plaatsvinden. Ds. G.H. Kersten preekt uit Johannes 6 : 69 'En wij hebben geloofd en bekend, dat Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods.'

Na verloop van tijd kampt de afdeling met ruimtegebrek. Men denkt aan een eigen kerkgebouw. Er wordt grond aangekocht. Voor een totaalbedrag van f 7215,- (grond, gebouw en inventaris) komt alles gereed. Op 22 december 1932 wordt de kerk in gebruik genomen door ds. M. Hofman van Krabbendijke die bij deze gelegenheid Gods Woord bedient uit Haggai 2 : 10 'De heerlijkheid van dit laatste huis zal groter worden dan van het eerste, zegt de HEERE der heirscharen; en in deze plaats zal ik vrede geven, spreekt de HEERE der heirscharen.' Het kerkorgel, afkomstig uit de Ned. Herv. Kerk te Waarde, is in 1946 geplaatst.

Pas in 1948 vindt de instituering plaats. Ds. A. van Stuijvenberg uit Yerseke preekt dan over Habakuk 3 : 2b 'Uw werk, o HEERE, behoud dat in het leven, in het midden der jaren.'

In de loop van de jaren is de gemeente gediend door verschillende ambtsdragers, die – soms zeer lange tijd – hun krachten voor het werk in de gemeente hebben gegeven: de ouderlingen, J. van de Visser, C. de Kraker, G. van den Ende, M. Nijssse en de diakenen A. van de Visser, J. Kooman, P. Cijssouw, P. Heijboer, D. Kodde, J. Bentschap Knook en G. Hollestelle. Lange tijd heeft de gemeente een vrouwenvereniging gehad. Ook de plaatselijke zendingscommissie mag worden genoemd. F.J. de Kraker was meer dan 40 jaar organist, J.P. Bentschap Knook deed verschillende jaren het kosterswerk. Met liefde is al het werk gedaan.

Laatste kerkdienst

Ds. J.J. Tanis heeft als tekst voor de laatste dienst Openbaring 21 : 22-27. Het gaat hier over 'De stad zonder tempel': 1. De Heere van de stad; 2. De inwoners van de stad. Johannes ziet het nieuwe Jeruzalem, de stad zonder tempel. Deze stad heeft geen tempel, want God is alles en in allen. Heel de hemel is tempel. De Heere, de almachtige God, is haar Tempel. Hij is de God des eeds en des verbonds. Hij is de Getrouwe. Ook het Lam is haar Tempel. Dat is het Lam Gods, de Heere Jezus Christus, Die eenmaal van Zichzelf sprak: 'Breekt deze tempel en in drie dagen zal Ik dezelve oprichten.' In Hem ligt de verlossing voor de Kerk. Deze stad wordt gezocht door gasten en vreemdelingen op aarde. Gods kinderen komen op vanuit de diepte. Ze reizen enkele reis naar die stad zonder tempel. Wat zijn ze gelukkig die straks één mogen zijn met die Heere Jezus Christus! Dat is de zalige toekomst van Gods Kerk. Er is een Kerk Die blijft. Het Lam is haar Kaars. Hij geeft

Israël". Deze uitgave kwam tot stand in samenwerking met uitgeverij Den Hertog en behandelt verschillende theologische vragen rond Israël.

De studiedag zal rond 15.30 uur afgesloten worden. Deelname aan deze dag kost 5 euro (lunch inbegrepen). Opgave bij het bureau in Woerden, tel. 0348-489929; fax 0348-483954 e-mail: dep-israel@cbgg.nl.

DISTRICTSBIJEENKOMSTEN +16

District West

Op D.V. zaterdag 8 mei 2004 zal er een districtsavond gehouden worden in de kerk van de Geref. Gemeente in Benthuizen (Dorpsstraat 65). Dhr. W. Visser zal een inleiding houden. Onderwerp: "Gods tijd de beste tijd". Aanvang: 19.45 uur.

District Oost

Dit district hoopt te vergaderen op D.V. zaterdag 22 mei 2004. Ds. D.W. Tuinier hoopt te spreken over "Musiceren met hart en mond?"

Muzikale omlijsting door het jongerenkoor "Nil Sine Deo" uit Nunspeet. Deze districtsavond wordt gehouden in de kerk van de Geref. Gemeente te Terwolde-de Vecht (Avervoordseweg 32) en vangt aan om 19.30 uur.

ZANGAVONDEN

Gouda

Op D.V. zaterdag 8 mei a.s. zal er in de Sint Janskerk in Gouda een zangavond worden gehouden onder leiding van dhr. L.A. Kroon. Aanvang: 19.45 uur. Spreker is evangelist J. Krijgsman. Het Seba-meisjeskoor en het gelijknamige gemengd koor resp. jeugdkoor uit Krimpen a/d IJssel verlenen hieraan medewerking. Er is veel ruimte voor samenzang.

Moordrecht

Op D.V. donderdag 29 april a.s. zal er in de Ned. Herv. Kerk in Moordrecht een Oranjezangavond worden gehouden. Hieraan werken mee het jongerenkoor "Laudate Deum" uit Ridderkerk, het kinder- en jeugdkoor "Looft den Heere" uit Zoetermeer en het gemengd koor "De Lofstem" uit Lisse. Dhr. J. Bergman, bestuurslid van "Helpende Handen", afd. Amsterdam zal een appèlwoord spreken. De collecte is bestemd voor "Helpende Handen", afd. Amsterdam. Aanvang: 20.00 uur.

PUZZELTOCHTEN AMERSFOORT

Op D.V. vrijdag 30 april a.s. organiseert de Geref. Gemeente van Amersfoort (Waterdaal 1) een fietspuzzeltocht-autopuzzeltocht. De fietspuzzeltocht is van 10 km en 35 km, de autopuzzeltocht is circa 80 km. Er is een goede bewegwijzering: afrit 6 van de A28, volg richting Amersfoort, volg actielogo. Deelnamekosten: 2,5 euro p.p., max. 10 euro per gezin. De start is vanaf 10.00 uur, terugkomst 17.00 uur. Eten (voor 1 à 2 euro p.p.) tot 18.00 uur.

De opbrengst hiervan is voor de actie "De kerk naar buiten".

FIETSTOCHT DOOR BOLLENSTREEK EN DUINEN

Op D.V. zaterdag 8 mei zal er een fietstocht worden georganiseerd op initiatief van enkele jeugdverenigingen van de Geref. Gemeente in Lisse. De opbrengst hiervan is bestemd voor de jeugdbondactie. De fietstocht start bij het verenigingsgebouw van de Geref. Gemeente, Crocussenstraat 2a. Inschrijven: van 9.00 tot 13.00 uur. Er kan gekozen worden voor een toeristische route door de duinen resp. door de bollenstreek van 15 of 30 km.

Het inschrijfgeld voor volwassenen bedraagt E 4,-, voor kinderen E 2,50 en voor gezinnen E 12,50. Naast de verkoop van diverse consumpties, zullen er ook bloemen worden verkocht. Voor meer info: bel 0252-421471.

10 JAAR MANNENKOOR ELIM 'S-GRAVENPOLDER

Het mannenkoor "Elim" uit 's-Gravenpolder hoopt D.V. oktober a.s. zijn 10-jarig jubileum te herdenken. Ter gelegenheid hiervan houdt het koor een "jubileumactiejaar" t.b.v. de commissie vakantieweken gehandicapten. Het koor hoopt verschillende activiteiten te organiseren. Tevens hoopt het koor t.b.v. hetzelfde doel een jubileum-CD uit te geven. De eerste activiteit is een Oranjezang- en orgelavond in de Grote Kerk te Goes op de a.s. Koningsdag. Hieraan werken mee het mannenkoor "Elim" en het kinderkoor "David" uit Yerseke. De opening en de sluiting wordt verzorgd door ouderling Blik uit Krabbendijke. Aanvang: 19.30 uur. Er zal een collecte voor bovengenoemd

doel worden gehouden.

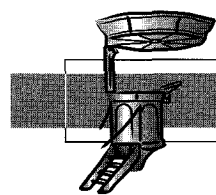
PROMOTIE

Ons gemeentelid G. Korevaar heeft op 6 april 2004 de graad van doctor behaald aan de Technische Universiteit Delft. Met goed gevolg heeft hij zijn proefschrift verdedigd met als vertaalde titel: "Duurzame chemische processen en producten - nieuwe ontwerpmethodologie en ontwerpmethoden". De kerkenraad is met hem verblijd en feliciteert hem en zijn gezin van harte. Wij wensen hem de oprechte dankbaarheid toe met de erkenning: "Want de HEERE geeft wijsheid; uit Zijn mond komt kennis en verstand". (Spreuken 2:6).

Kerkenraad 's-Gravenhage

DE VLUCHTHEUVEL

Al 25 jaar biedt De Vluchtheuvel, uitgaande van de Gereformeerde Gemeente, professionele psychosociale hulp binnen onze gemeenten. Om die reden is eind vorig jaar aan alle kerkenraden een brief verzonden met het verzoek om een extra financiële bijdrage. Dit verzoek stond in het kader van dit 25-jarig jubileum. De meeste kerkenraden hebben op dit verzoek positief gereageerd. Het is werkelijk hartverwarmend om op deze wijze te ervaren dat De Vluchtheuvel een plaats heeft binnen de kring van onze gemeenten. We zeggen u, na de Heere, via deze weg hartelijk dank en bevelen ons werk bij de voortduur aan in uw gebed en milddadigheid. De nood is nog steeds groot. Per jaar doen niet minder dan ruim 500 nieuwe hulpvragers een beroep op De Vluchtheuvel. Mochten er kerkenraden zijn die nog niet gereageerd hebben en dit alsnog willen doen: banknr. 1125.06.399 van St. De Vluchtheuvel onder vermelding van "jubileumgift".

Predikbeurten

ZONDAG 25 APRIL 2004

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. M. Karens en 14.30 uur leedsdienst; Aalburg 9.30 en 18.00 uur stud. Bakker; Aalst 9.30 (H.A.) en 14.30 uur ds. Melis; Alblasterdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Alphen a/d Rijn 10.00 en 16.00 uur stud. Van Manen; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Amsterdam-Noord (Melkweg 16) 19.00 uur ds. Neele; Andijk 10.00 uur (H.A.) en 16.00 uur ds. Van Dijk; Apeldoorn 10.00 en 17.00 uur leedsdienst; Arnhem 10.00 uur ds. Kattenberg en 16.00 uur leedsdienst; Barneveld 9.00 en 19.00 uur leedsdienst; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. Schreuder; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur stud. Terlouw; Bodegraven 10.00 uur (H.D.) ds. Bac en 19.00 uur ds. Golverdingen; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. Golverdingen; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 17.00 uur ds. Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.00 en 19.00 uur leedsdienst;

Delft 15.30 uur stud. Terlouw; Deventer 17.00 uur ds. Tuinier; Doetinchem 9.30 uur ds. J. Karels en 15.00 uur ds. Schreuder; Dordrecht 10.00 uur (H.D.) en 17.00 uur ds. P. Mulder; Drachten 9.30 en 19.00 uur leedsdienst; Elspeet 10.00 en 18.30 uur leedsdienst; Emmeloord 9.30 uur ds. Vreugdenhil en 19.00 uur ds. Schot (openb. bel.); Enter 9.30 uur ds. Tuinier; Ermelo 9.30 en 18.30 uur leedsdienst; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. Hakvoort; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. Moens en 14.00 uur leedsdienst; Gorinchem 10.00 en 15.00 uur stud. De Heer; Gouda 9.30 en 16.30 uur leedsdienst; 's-Gravenhage 10.00 en 16.30 uur leedsdienst; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. Schipper en 14.00 uur leedsdienst; Groningen 10.00 uur leedsdienst en 16.00 uur ds. Vreugdenhil; Haarlem 19.00 uur ds. Kattenberg; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. Boogaard; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 uur (H.D.) ds. Mijnders en 14.30 uur ds. De Wit; Hoofddorp 16.30 uur ds. Kattenberg; Houten

11.00 en 16.30 uur ds. Van der Net; Kampen 15.00 uur ds. Hogchem; Kamperland 15.00 uur ds. Moens; Kapelle-Biezeling 9.30 en 18.00 uur ds. Tanis en 14.00 uur leesdienst; Katwijk aan Zee 18.30 uur stud. Beens; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. Van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 uur (H.A.) en 19.00 uur ds. Veenendaal; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. Verschuure en 14.00 uur leesdienst; Krimpen a/d IJssel 10.00 en 16.30 uur ds. Sonneveld; Leerdam 18.00 uur ds. Melis; Leiderdorp 10.00 en 16.00 uur stud. Beens; Lisse 10.00 en 16.00 uur leesdienst; Marknesse 19.00 uur ds. Hoogerland; Meeuwen 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Meliskerke 14.30 uur ds. M. Karens; Middelburg-Centrum 9.30 uur leesdienst, 14.30 uur ds. Van Gelder en 18.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Middelburg-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Van Gelder en 14.00 uur leesdienst; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. P. Blok; Mijdrecht 10.00 uur (H.A.) en 19.00 uur ds. Mondria; Moerkapelle 9.30 uur (H.D.) ds. Paul en 19.00 uur ds. Silfhout (doventolk); Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. De Wit; Nieuwdorp 14.00 uur ds. Schipper; Nieuwer ter Aa 15.30 uur ds. Mondria; Nieuwerkerk Zld 9.30 en 15.30 uur ds. Gunst (kerk aan de Ooststraat); Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. Mouw; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. Schot; Oosterend-Textel 10.00 en 18.00 uur leesdienst; Oostkapelle 9.30 en 15.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. G. Pater; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Oudemirdum 9.30 uur (H.A.) en 14.30 uur ds. Hoogerland; Poederoyen 14.30 uur stud. Bakker; Poortvliet 10.00 en 18.30 uur ds. Hofman; Ridderkerk 9.30 en 18.00 uur ds. Verweij; Ridderkerk-Slikkerveer 14.30 uur ds. Van der Net; Rijssen-Noord 9.30 en 14.30 en 18.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 uur ds. Mol en 18.30 uur ds. J. Karels; Rijssen-Zuid 9.30 en 14.30 en 18.30 uur leesdienst; Rotterdam-Centrum 19.00 uur ds. Sonneveld; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 en 16.30 uur ds. Baaijens; Rotterdam-Zuid 14.30 uur ds. P. Mulder; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. Brugge en 14.00 uur leesdienst; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. Vermeij; Scheveningen 10.00 en 17.00 uur ds. Zippro; Sint Annaland 14.30 uur ds. L. Blok; Soest 9.30 en 16.00 uur ds. C. Harinck; Sprang Capelle 15.00 uur ds. W.J. Karels; Stolwijk 19.00 uur ds. F. Mulder; Terwolde-De Vecht 9.30 uur leesdienst en 14.30 uur ds. Tuinier; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. De Jongste en 14.30 uur leesdienst; Uddel 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. Van Krimpen; Utrecht 18.00 uur stud. De Heer; Veen 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Veenendaal 9.30 en 17.00 uur leesdienst; Vlaarding 15.30 uur ds. Verweij; Waarde 9.30 uur ds. Hofman en 18.00 uur leesdienst en 14.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Wageningen 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Werkendam 10.00 en 18.00 uur leesdienst; Woerden 10.00 uur leesdienst en 19.00 uur ds. C. Harinck; Wolphaartsdijk 18.30 uur ds. Van Boven; Yerseke 9.30 en 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. Van Ekeveld; Zoetermeer 16.30 uur ds. Paul; Zwijndrecht 9.30 en 15.30 uur ds. F. Mulder;

Zwolle 9.30 en 15.00 uur ds. Van Dieren.

DINSDAG 27 APRIL 2004

Andijk 19.30 uur ds. Van Ekeveld; Bodegraven 19.30 uur stud. Beens; Brakel 19.30 uur ds. Melis; Gorinchem 19.30 uur ds. Silfhout; Hardinxveld-Giessendam 19.30 uur ds. W.J. Karels (bijbellezing); Hoogvliet 19.45 uur ds. P. Mulder; Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds. Verschuure; Sprang Capelle 19.30 uur ds. Van Dieren; Stolwijk 19.30 uur ds. Tuinier; Veenendaal 19.30 uur stud. De Heer; Westzaan 19.30 uur ds. Hogchem.

WOENSDAG 28 APRIL 2004

Alphen a/d Rijn 19.30 uur stud. Bakker; Barneveld 19.30 uur (H.D.) ds. Hogchem; Berkenwoude 19.30 uur stud. De Heer; Haarlem 19.30 uur ds. Meeuse; Hilversum 19.45 uur ds. Mouw; Kapelle-Biezeling 14.00 uur ds. Tanis (huw. bev.); Klaaswaal 14.30 uur ds. Van Aalst (huw. bev.); Krimpen a/d IJssel 19.30 uur ds. Van Aalst (bidstond P.S. Zuid-West); Melissant 19.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Nieuwdorp 19.30 uur stud. Terlouw; Nieuwer ter Aa 19.45 uur ds. Schot; Ooltgensplaat 19.30 uur ds. Van Gelder; Ouddorp 19.30 uur ds. Van der Net; Poortvliet 19.30 uur ds. Mondria; Scherpenzeel 19.30 uur stud. Van Manen; Soest 19.30 uur ds. Van Boven; Utrecht 20.00 uur ds. F. Mulder; Veenendaal 13.15 uur ds. Sonneveld (huw. bev.); Vlaarding 19.30 uur ds. Gunst; Zeist 13.30 uur ds. Van Ekeveld (huw. bev.).

DONDERDAG 29 APRIL 2004

Bodegraven 14.00 uur ds. Bac (huw. bev.); Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. Van Gelder; Delft 19.45 uur ds. Mondria; Dinteloord 19.30 uur ds. W.J. Karels; Genemuiden 19.30 uur stud. Beens; Goudswaard 19.30 uur ds. Schipper; Hendrik-Ido-Ambacht 19.45 uur ds. Driessen; Poortugaal

19.30 uur ds. Neele; Ridderkerk-Slikkerveer 19.30 uur ds. Sonneveld.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar:

Kerkgebouw 't Wuiver 2-a, Oudorp NH, gem. Alkmaar. Diensten zondag 25 april om 10.00 uur evangelist G. Baan en 17.00 uur leesdienst.

Amsterdam:

Evangelist J. Krijgsman; Bij Simon de Looier, Looiersgracht 70. Diensten iedere zondag 10.30 en 17.00 uur.

Bijbelstudie iedere dinsdag om 19.15 uur en 20.30 uur.

Kom tijdens de jeugdactie voor de evangelisatie: "De kerk naar buiten", eens kijken in onze evangelisatiepost. Hartelijk welkom op dinsdag t/m zaterdag tussen 10.00 - 16.00 uur!

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw Prinsesselaan 6-I te Emmen; diensten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur.

Leeuwarden:

Evangelist G. van de Breevaart; kerkgebouw Achter de Hoven 2-c; diensten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur.

Merksem:

Evangelist J. Witte; Prot. Kerk, Oude Barrelei 64; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Tilburg:

Kerkgebouw Offenbachstraat 105-107. Diensten iedere zondag om 10.00 en 18.30 uur evangelist H.J. van den Boogaart.

U bent hartelijk welkom in de BIJBELwinkel van dinsdag-zaterdag, tussen 10.00 en 17.00 uur. Offenbachstraat 107.

Advertenties

Psalm 121

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Utrecht geeft met ontroering kennis van het overlijden van haar oud-ambtsbroeder

Huibert Visser

in de leeftijd van 73 jaar.

Hij heeft van 01/01/1967 tot 25/01/1976 in het diakenambt, en van 25/01/1976 tot mei 1992 in het ouderlingambt, de gemeente naar de liefde van zijn hart en de hem geschonken gaven in getrouwheid mogen dienen.

De Heere sterke de achtergebleven familie in dit verlies en Hij heilige de roepstem aan ons aller hart.

Namens de kerkenraad:
W. de Olde, preses
R.H. Maasse sr., scriba

De Bilt, 12 april 2004

Jesaja 66 : 2b: "maar op dezen zal Ik zien, op de arme en verslagene van geest en die voor Mijn Woord beeft".

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Sprang-Capelle geeft met droefheid kennis dat de Heere op Zijn tijd haar geliefde oud-ambtsbroeder

Josinus Marijnus Rietveld

op de leeftijd van 85 jaar uit dit leven heeft weggenomen.

In getrouwheid en liefde mocht hij de gemeente met de hem van God geschonken gaven een lange reeks van jaren dienen, zowel in het ambt van diaken als ook in het ambt van ouderling.

De Heere ondersteunde en sterke de achterblijvende kinderen, klein- en achterkleinkinderen en familiebetrekkingen in het dragen van dit verlies en Hij heilige deze roepstem aan ons aller hart.

Namens de kerkenraad voornoemd,
C.A. van Tilborgh, preses
W. Smits, scriba

Sprang-Capelle, 11 april 2004

Te huur; luxe stacaravan op „de Hofstee”, Nunspeet, 4-5 personen. Nog vrij week 24, 25, 30, 31, 35, 36. Nette bewoning vereist. Tel. 0111-641843.

Te huur voor vakantie ged. v. een woning voor 2 pers., omg. bos en Rijn. Geen radio of TV. Zondag uren. 0317-615666.

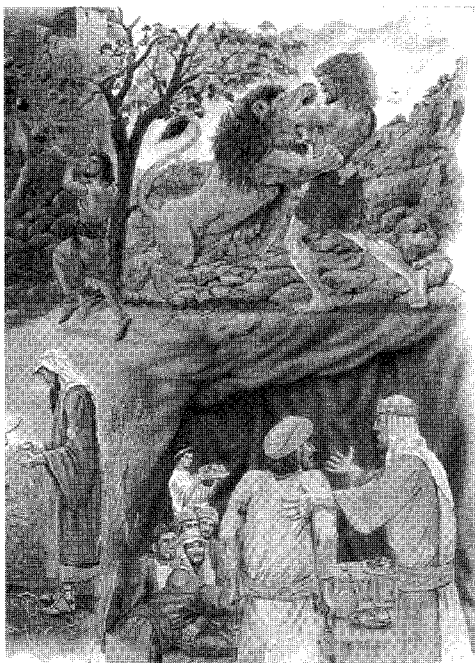

KROON
NATUURSTEEN

VLOEREN - TRAPPEN - GEVELS

Energieweg 8c • 4231 DJ Meerkerk
Tel. +31(0)183-354225 • Fax +31(0)183-354375

www.kroonnatuursteen.nl • email: info@kroonnatuursteen.nl
openingstijden showroom: di-vr: 09.30-17.00 uur, za 09.30-15.00 uur

NIEUW! Verschenen: Uit de Bron deel 2

Bijbelse vertellingen voor
kinderen,
door C. van Rijswijk.

336 pagina's 16,5x24 cm,
genaaid gebonden

Prijs € 26,-.

Ook verkrijgbaar in de boekhandel.

DE
LEZER

Uitgeverij en Boekhandel

Postbus 213 - 3850 AE Ermelo
tel. 0341-563310 Fax 0341-493055

BARNEVELDSE BEGRAFENISVERENIGING

Voor een eervolle, eenvoudige verzorging van begrafenissen in Barneveld en omstreken.

- geen CREMATIE
- eigen personeel
- vervoer van en naar alle plaatsen
- dag en nacht te ontbieden
- levering van grafstenen
- opgave van lidmaatschap

J. de Groot b.g.g.: G. de Groot
Barnseweg 87 J.H.D. Vermeulenstraat 5
3771 RN 3774 JW
Barneveld Kootwijkerbroek
Tel.: 0342-490728 Tel.: 0342-441812

WESOTRONIC

Wesotronic ook voor Draadloze
Kerktelefoon: **het DKtel systeem!**
Telefoon: (0341) 27 10 00
E-mail: kerktelefoon@wesotronic.nl

Hotel Eureka is een gezellig familiehotel, wij organiseren geheel verzorgde vakantieweken met 4 bus-tochten en 1 boottocht, en midweekarrangementen. Bel voor inlichtingen of vraag onze gratis folder aan: Fam. van Gent, Zeddam. Tel. 0314-651811.

Uitgesneden teksten div. modellen
G. v.d. Dikkenberg, Munnikenweg 11,
3905 MD Veenendaal, tel. 0318-540252

Te huur **ruime vakantiewoning**
in **Zuid-Alberta**, Canada,
omgeving van Lethbridge.
Prachtig gelegen, uitzicht op rivier,
prairie en Rocky Mountains,
dichtbij dorp en kerken.
Voor inlichtingen 00-1403-553-4023.
Hollands sprekend.

Wanneer ik voor U kniel

Deze unieke 2-delige boekenset (TH1-2, 500 pag.) hoort toch óók in uw boeken-kast? Voor slechts € 57,50 vele uren lees- en kijkgevoegen. En wat dacht u van de fraaie CD (TH3; 75 min.)? Voor € 18,50 bezit u die eveneens. Alles franko. Vraag eens in uw omgeving: alom aanbevolen! Zendt uw *bestelling* én *machtiging* tot eenmalige afschrijving, voorzien van uw bankrekeningnummer(!), vandaag nog op in een gefrankeerde enveloppe aan: **Het Thoolse Boek, Postbus 28, 4600 AA Tholen.**

Ook na 10 jaar een blijvende opdracht

**Steun ons project 'Gebedsgestalten'.
De vertaling is klaar,
maar nu de verspreiding nog!
Mag de verdrukke kerk in China
op uw steun blijven rekenen?
U kunt uw bijdrage overmaken op**

giro 320666

Project in voorbereiding:
de Chinese vertaling van
'Bijbelse vertellingen voor jonge kinderen'
van H. van Dam

Info/secretariaat:
Kerkewijk 158 • 3904 JJ Veenendaal • tel. 0318-510320
Postbus 1150 • 3900 BD Veenendaal
Giro 320666 t.n.v. Stichting China

**Aankomend studente, 17 jr., zoekt
woonruimte in Ede of omgeving.**
Tel. 0613-527233.

Begrafenis Verzorging Tollenaar
Voltastraat 21, 4532 LG Terneuzen
Tel. 0115-612554 - **Geen crematies**

PSYCHOLOGENPRAKTIJK BROUWER

•
hulpverlening aan kinderen
en volwassenen

•
vestigingen

•
RIDDERKERK
Verlengde Kerkweg 11

•
BARNEVELD
Rozenstraat 1a

•
METEREN (GELDERMALSEN)
Dorpsstraat 18

•
Bel voor informatie of aanmelding:
(0180) 42 69 55

25 jaar!

Al 25 jaar vertrouwde
en vertrouwelijke hulp!

De Vluchttheuvel

STICHTING HULPVERLENING UITGAANDE VAN DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

- al 25 jaar
- professionele hulp
- in uw omgeving
- bij psychosociale problemen

zoals: gezinsproblemen, huwelijksproblemen,
psychische problemen, opvoedingsproblemen,
enzovoort.

Telefonische aanmelding dagelijks tussen
10.00 en 12.00 uur via tel. 0348 - 48 99 99.
Vragen van en over jongeren tot en met 17 jaar
via de TGJ: 033 - 475 33 00.

Steun De Vluchttheuvel:
door uw gift over te maken op rekening 1125.06.399
ten name van De Vluchttheuvel of geef u op als donateur
via tel. 0348 - 48 99 90

De Vluchttheuvel • Houttuinlaan 7 • 3447 GM Woerden
tel. 0348 - 48 99 90 • fax: 0348 - 46 06 62 • e-mail: vluchttheuvel@cbgg.nl
bank: 1125.06.399 t.n.v. De Vluchttheuvel • Woerden.

Begravenisverzorging **I. Janssen**

Begravenissen in
Zuid-Beveland en het eiland Tholen.

De mogelijkheid om thuis op te baren.
Regelmatig overleg om de begravenis
voor te bereiden.

Wij verzorgen geen crematies

**Dag en nacht bereikbaar op:
0113-38 12 14**

Rijksweg 2, 4416 AZ, Kruijningen
Mobiel 06-53 23 73 20

**Collectebonnen
machinaal tellen?
vraag demo en/of referentie
0548-515415**

De geluidssystemen van Lagarde,
helder en krachtig. Je hoort verder niets.
Bel (0341) 37 57 57 voor meer informatie.

Voor een paar dagen of langer gezelligheid en sfeer, **Pension "De Peel"**, gelegen in de mooie Betuwe, waar het gewoon goed is. Fam. Knuivers, Boveneindsestraat 14, 4041 EJ Kesteren. Tel. 0488-481687.

Boeder Scherpenzeel

AMBTSKLEDING

Kostuums: 2 en 3 delig zwart - grijs - e.a.
Preekjassen ~ Jacquets ~ Pantalons
Streeppantalons ~ Overhemden ~
Stropdassen ~ Sokken ~ Overjassen
Hoeden ~ Schoenen

Winkel:
Dorpsstraat 229, 3925 KC, Scherpenzeel
Telefoon 033-2778899 / 033-2778068

Op afspraak - service aan huis

Te koop gevraagd: THEOLOGISCHE EN AANVERWANTE BOEKEN.
Antiquariaat Den Hertog/G.J. Zwoferink, tel. zaak: 030-634 66 81

ZENDING GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Het Deputaatschap Zending Gereformeerde Gemeenten roept sollicitanten op voor de volgende functie:

KERKENWERKER / EVANGELIST VOOR ALBANIË

Voor het pionierswerk in Zuid-Albanië heeft ZGG behoefte aan een kerkenwerker / evangelist.

Taakinhoud:

- Het leidinggeven aan evangelisatiebijeenkomsten in Delvinë en het toerusten van de 'gemeente in wording' door middel van bijbelstudies, catechese e.d.;
- Het verrichten van pastorale arbeid met name onder jongeren;
- Het stimuleren van de betrokkenheid van de 'gemeenteleden' bij het diaconaat;
- Het verrichten van evangelisatiearbeid in Delvinë en omgeving;
- Het betrokken zijn bij facetten van het opbouwwerk, die door andere teamleden verricht worden;
- Het participeren in het ZGG-team en samen met het team werken aan de uitbouw van het zendingswerk en het stichten van een Albanese kerk van gereformeerd belijden.

Vereisten:

- Pastorale en diaconale bewogenheid;
- Theologische opleiding op CGO-E niveau;
- Goede organisatorische en communicatieve vaardigheden en een flexibele instelling;
- Ambtelijke ervaring en/of ervaring met evangelisatiewerk strekt/strekken tot aanbeveling;
- Bereidheid tot samenwerking met andere kerken en organisaties;
- Bereidheid om onder eenvoudige omstandigheden te leven;
- Bereidheid om de Albanese taal eigen te maken;
- Beheersing van de Engelse taal in woord en geschrift is een pré.

Sinds 1994 verricht ZGG pionierszendingswerk in het zuiden van Albanië. Het werk wordt vanaf het begin verricht in samenwerking met de Greek Evangelical Church (GEC) en vindt plaats in en rond de havenstad Saranda, waar inmiddels een zendingsgemeente is ontstaan. Daar bevindt zich ook de Bijbelschool. Het zendingswerk heeft zich uitgebreid naar het stadje Delvinë. Daar is een kerkelijk centrum waar de evangelisatiesamenkomsten gehouden worden en waar ook allerlei andere activiteiten plaatsvinden, zoals het kinder- en jeugdwerk, het vrouwenwerk etc. Vanuit Delvinë wordt geëvangeliëerd in de dorpjes in de omgeving. Van de evangelist wordt gevraagd dat hij leiding geeft aan het evangelisatiewerk en ook actief sturing geeft aan een gemeentebouw. De vacature ontstaat in 2005 door repatriëring van de huidige evangelist. Het diaconale werk wordt verricht in samenwerking met de stichting KOEH. ZGG streeft er naar om te komen tot een Albanese kerk van gereformeerd belijden.

Van sollicitanten wordt verwacht dat zij lid zijn van de Gereformeerde Gemeenten en zich verbonden voelen met het werk van de zending.

Schriftelijke sollicitaties met vermelding van opleiding, ervaring en referentieadressen graag voor 8 mei aanstaande richten aan: Deputaatschap Zending Gereformeerde Gemeenten, Postbus 232, 3440 AE Woerden, t.a.v. de heer C. Janse, bureausecretaris.

Voor inlichtingen over deze functie kan vanaf 29 april aanstaande contact worden opgenomen met ds. W. Harinck (tel. privé 0348-415164) of met de heer C. Janse (tel. privé: 0182-619997), kantoor: 0348-489950.

ZENDING GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ **Horsen bv**

DORPSTRAAT 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 Fax 0341 36 20 77

Statenbijbels - Huisbijbels - Kinderbijbels
Kerkbijbels (alles Statenvertaling)
Theologische werken - Dagboeken
Bijbel- en Catechismusverklaringen
Leesboeken voor jong en oud
Voordeelaanbiedingen
Tweedehands en Antiquarisch
Psalm- en Muziekboeken
Bladmuziek (noten en klavarskribo)
CD's en Musicassettes
Boeken- en CD-bonnen
Wens- en Gelegenheidskaarten

IN LIEFDEVOLLE HERINNERING...

Uw gedachten over een uniek gedenkteken geven
wij gestalte in natuursteen. Vraag naar het
fotoboek met vele voorbeelden.

Grafgedenktekens

Zandee & de Kuijper

Goes: Ronde Ringbaan-West
Telefoon (0113) 216555

Middelburg: Arnesteinweg 40
Telefoon (0118) 612579

Zoetermeer: Argonstraat 66
Industrieterrein Lansinghage
Telefoon (079) 3615010

Email: info@grafgedenktekens.nl

begrafenisverzorging T. den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen,
Rotterdam, Gouda, den Haag
en omstreken.

Opbaarmogelijkheden in een
door u gewenst uitvaartcentrum
of thuis met koeling.

Geen crematies.

Dag en nacht bereikbaar.

Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 4600509

Begrafenisverzorging Kina

Begravenissen in Capelle a/d IJssel
e.o. D.W. Schipper, tel. 010-458 31 12.
Wij verzorgen geen crematies.

KLASSE MAAKT ONDERSCHIED

Stolk Orgels
is hoofdealer van:

Johannus - Eminent
Domus - Ahlborn

tel.: 0180 - 31 56 52

Nieuwerkerk a/d IJssel, Vrijheidslaan 55,
Krabbendijke, Oostpolderweg 1
Nederhemert Nrd., Ormelingsstraat 36
Beesd, Veerweg 14
Papendrecht, Overtoom 18

UNIEK IN PRIJS

Zorg verleners

KRAAMZORG

THUISZORG

RST Zorgverleners.
600 zorgverleners staan voor u klaar!
Voor identiteit en kwaliteit.

Bel voor informatie over kraamzorg,
wijkzorg, gespecialiseerde
verzorging, verpleging,
(huishoudelijke) verzorging:
0342 - 42 23 24.
Of wordt zelf RST Zorgverlener!
Reageer op: 0342 - 40 54 65 of
info@rstzorg.nl.

Identiteit
Kwaliteit!

Tel (0342) 42 23 24

Burg. Kuntzelaan 27-a • Postbus 154
3770 AD Barneveld • Fax (0342) 42 25 50
www.rstzorg.nl • E-mail: info@rstzorg.nl

CHR. BEGRAFENISONDERNEMING G. WEGENAAR

Regentesselaan 43 Tel.: (0318) 52 66 41
3905 GT Veenendaal Fax: (0318) 55 42 04

Gedurende de zeven
jaar dat we in China
ingang hebben onder
huisgemeenten waar-
mee we hartelijk ver-
bonden zijn, mochten
we reeds 350.000 ex.
vertaalde lectuur ver-
spreiden. Op dit mo-
ment is het grootste
vertaalproject voor
China, namelijk de
Redelijke Godsdienst
van A Brakel, voor 80%
klaar. Dit jaar nog willen
we overgaan tot ver-
spreiding in kleine,
handzame deeltjes. En-
kele andere reformato-
rische werken voor toe-
rusting en opbouw van
de huisgemeenten lig-
gen te wachten op ver-
taling. Hierover wordt u
nog geïnformeerd.

Uw hulp blijft dringend
nodig. Bij voorbaat
dank!

Uw hulp blijft dringend nodig.

Stichting Bijbelse
Hulpverlening her-
kent u aan het logo
en de blijvende
taken:

- Opleiding,
- Vertaalwerk,
- Eigen drukkerij,
- Verspreiding,
- Diaconale
hulpverlening

STICHTING BIJBELSE HULPVERLENING CHINA

POSTBUS 2072, 3800 CB AMERSFOORT. TEL. 033-2770287

www.chinachristianbooks.org. E-mail: stbhchina@klikSAFE.nl

Bankrekening

3473.76.029